

fast bopæl i riget, er ophold i udlandet af helbredsmæssige grunde, jf. lovens § 2, stk. 2, nr. 5. Ansøgere, der på ansøgningstidspunktet har opholdt sig i udlandet i højst otte år, vil efter Valgrets nævnets nyeste praksis, der har virkning for ansøgnings indgivelse fra og med 1. januar 2003, opfylde folketingsvalglovens midlertidighedsbetingelse.

Når regeringen i lovforslaget som et supplement til den gældende bestemmelse i folketingsvalglovens § 2 alene har fremsat forslag om, at personer med dansk indfødsret anses for at have fast bopæl i riget, såfremt de pågældende agter at vende tilbage til riget inden for to år efter udrejsen, skyldes det den fortolkning af grundlovens bopælskrav, det af regeringen nedsatte Valgretsudvalg har foretaget i sin betænkning om valgret under udlandsophold.

Valgretsudvalget, som har fået til opgave af regeringen at undersøge mulighederne for, hvorledes kredsen af personer med dansk indfødsret der under ophold i udlandet har valgret til Folketinget, i videst muligt omfang kan udvides inden for rammerne af grundloven, har fundet, at en ordning, hvorefter alle personer med dansk indfødsret, der agter at vende tilbage til riget inden for en længere periode end to år, anses for at have fast bopæl i riget uanset årsagen til udlandsopholdet, ikke vil være forenelig med grundloven, jf. betænkning nr. 1432/2002, kapitel 6.2.2. og 6.2.2.3., side 316-318 og side 321-322. Valgretsudvalget har endvidere fundet, at en ordning, hvorefter alle personer med dansk indfødsret, der opnår lokal ansættelse i en afdeling i udlandet af en herværende myndighed, virksomhed eller forening, og som midlertidigt har taget ophold i udlandet for en længere periode end to år, anses for at have fast bopæl i riget, ikke vil være forenelig med grundloven, jf. betænkningens kapitel 6.2.3. og 6.2.3.3., side 322-324 og side 328-332.

Valgretsudvalgets vurdering af grundlovmæssigheden af de nævnte ordninger hænger sammen med udvalgets grundsynspunkt, at der i grundlovens § 29, stk. 1, som udgangspunkt ligger et krav om, at en person for at have valgret til Folketinget faktisk skal bo i riget, og at afgrænsningen af, hvilken personkreds der kan anses for at have fast bopæl i riget uanset udlandsophold, ikke må gå længere end til at omfatte personer, der har bevaret en særlig tilknytning til riget, som efter udlandsopholdets formål, karakter og varighed kan siges at svare til den tilknytning, personer som faktisk bor i riget,

har til riget, jf. betænkningens kapitel 6.1.1.2. og 6.1.1.4.2., side 294 f og side 302 f.

Valgretsudvalget har endvidere anført, at de udvidelser af kredsen af personer, som anses for at have fast bopæl i riget uanset udlandsophold, der blandt andet er sket ved, at folketingsvalglovens § 2, stk. 2, af 1980 anfører nogle typer af forhold, som kan begrunde, at et midlertidigt ophold i udlandet kan forenes med fast bopæl i riget, har betydet, at lovgivningsmagten har strakt sig meget vidt sammenlignet med, hvad der ville følge af en naturlig forståelse af grundlovens bopælskrav.

De meget vidtgående udvidelser foretaget af lovgivningsmagten vil dog efter udvalgets opfattelse kunne anses for at være i overensstemmelse med grundlovens bopælskrav enten ud fra det synspunkt, at de lovbestemte udvidelser kan tolkes som udtryk for en forfatningsretlig sædvane eller lovgivningsmæssig praksis, eller ud fra det synspunkt, at den fornødne tilknytning til riget for de personers vedkommende, der er omfattet af folketingsvalglovens § 2, stk. 2, kan siges at bestå i kraft af udlandsopholdets midlertidige karakter. Efter udvalgets opfattelse må det bero på en bedømmelse af udlandsopholdets formål, karakter og varighed, om en person med dansk indfødsret uanset udlandsopholdet kan siges at have bevaret den faste bopæl i riget, jf. betænkningens kapitel 6.1.1.4.2. og 6.1.3., side 302 f og side 307 f.

Efter regeringens opfattelse skal der ikke kunne herske tvivl om, at regeringens lovforslag er i overensstemmelse med grundloven.

Regeringen har derfor i overensstemmelse med den fortolkning af grundlovens bopælskrav, Valgretsudvalget har foretaget, ikke fremsat forslag om, at personer med dansk indfødsret, der agter at vende tilbage til riget inden for en længere periode end to år, og som ikke er omfattet af den gældende bestemmelse i folketingsvalglovens § 2, anses for at have fast bopæl i riget.

Spm. nr. S 2908

Til beskæftigelsesministeren (19/3 04) af:

Jan Petersen (S):

»Vil ministeren forklare, hvorfor regeringen har valgt at anvende den dyreste og mindst effektfulde indsats over for den stigende arbejdslø-